

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת בשלה (שירה)

הגיליון השבועי לכל יהודי 997

י"ב בשבט התשס"ו
(10.2.06)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד – המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

כינוס השלוחות

השבוע יפתח א"ה הכינוס העולמי של 'השלוחות' – נשות השלוחים מכל קצווי תבל. הכינוס יהיה במרכז חסידות חב"ד בניו-יורק. הוא נערך מדי שנה סמוך לכ"ב בשבט, יום-השנה להסתלקות הרבנית חיה-מושקא שניאורסון, רעייתו של הרבי מליובאוויטש. מאות נשים, מכל העולם, יבואו לכינוס וידונו בבעיות המיוחדות שעמן מתמודדת שליחת חב"ד, מחינוך הילדים במקומות נידחים ועד פעילות ציבורית בקרב נשים ובנות.

מתקרבים ל-1000

מערכת 'שיחת השבוע' מודה לקוראים שטרחו וכתבו לנו את המקום שתופס גיליון 'שיחת השבוע' בחייהם, לקראת הגיליון החגיגי והמהודר שיופיע בעוד כשלושה שבועות, גיליון ה-1000. אנו מבקשים במיוחד לכתוב לנו על מקומו של הגיליון בביתכם ועל השימוש שאתם עושים בחומר המופיע בגיליון. נשמח במיוחד לקבל את סיפוריהם של מי ש'שיחת השבוע' חולל שינוי בחייהם. אנא כתבו לנו ושלחו בדואר, בפקס או בדואר האלקטרוני.

גיטרה יהודית

המעבד מאיר אשל מגיש את גיטרה יהודית 1 – תקליט נעימות נשמה בביצוע גיטרות אקוסטיות. בתקליט שתיים-עשרה נעימות מוכרות, מנוגנות בידי טובי אמני הגיטרה. טל' 704120-700-1.

שבת במודז'יק

נועם הפקות מגישה ארבעה תקליטים ובהם מיטב שירי השבת של בית מודז'יק, מושרים בפי ר' בן-ציון שנקר. ניחוח של פעם. טל' 5374144-02.

זמני השבוע

ניו-יורק	טרויט	מיאמי	יוסטון	לוס-אנג'לס	
5:06	5:39	5:52	5:57	5:14	כניסת השבת
6:07	6:42	6:46	6:52	6:11	צאת השבת

פקס: 972-3-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

הפצה בארה"ב: 718-7561328

דפוס בארה"ב: The Print House, 718-628-6700

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לעורר מחדש את אהבת הארץ

אילו היה הכאב משותף לכולנו, וגם התומכים במסירת חבלי ארץ היו מדברים על כך במונחים של גדיעת איבר חי – הייתה תחושה שאנחנו מבינים איש את רעהו, על-אף חילוקי הדעות

דעות. אולם אופיו של הוויכוח אצלנו דומה יותר לדרשיה בין חירשים, כאשר אין בכלל בסיס משותף לדיון.

מכאן נובעת התחושה שגם אם הרוב מחליט לקרוע חלקים מארץ-ישראל ולמסרם לאויבינו, זו הכרעה בלתי-לגיטימית. משל למה הדבר דומה, לעיוורים שיכריעו ברוב שאלות הנוגעות לצבעים, ואנשים נטולי חוש מוזיקלי יחליטו בענייני שירה ונגינה. מי שאינו חש את קדושת הארץ ואת האהבה אליה, מה הפלא שהוא מסכים בקלות רבה כל-כך למסור את ליבה לידי מרצחים?

יום לאהבת הארץ

כדי שהוויכוח יהיה לגיטימי, חובה על כולנו לחזור לבסיס הערכים שבשמו ערגנו לארץ-ישראל והגענו לכאן מכל קצווי תבל. אין יום מתאים לזה מט"ו בשבט. לאורך ההיסטוריה היהודית ריכז יום זה מגוון פעילויות לביטוייה של אהבת ארץ-ישראל. אכילת פירות שנשתבחה בהם ארץ-ישראל, דיון במצוות התלויות בארץ, סיפורים וגעגועים לארץ-ישראל ולארתורה. פרי מארץ-ישראל עורר התרגשות עצומה ואכלו אותו בחרדת-קודש. זה היה תמיד התוכן האמיתי של ט"ו בשבט.

ט"ו בשבט הוא זמן ראוי לעורר מחדש את אהבת ארץ-ישראל. זה הזמן להתעמק בקדושתה ובסגולותיה המיוחדות. להבין שארץ-ישראל אינה ככל הארצות. אפילו אומות-העולם מכנות אותה 'ארץ-הקודש'. היא נחשבת 'פלטרין של מלך' – היכל ארמונו של הקב"ה. לא לשווא נקרא המעבר לארץ-ישראל – עלייה; כי זו אכן עלייה רוחנית. יהודי שעולה לארץ מתעלה לדרגה גבוהה יותר של קדושה, ונדרשת ממנו התעלות רוחנית נוספת.

נהרהר אפוא בזכות המיוחדת שזכינו לה בדורנו – לחיות בארץ-ישראל – ובגודל האחריות המוטלת עלינו. ונקווה שבקרוב ממש נזכה לקבל את הארץ בשלמותה, בגאולה האמיתית והשלמה.

הרס רווי הדם והאלימות של היישוב עמונה העלה עוד יותר את מפלס המתח בין חלקי העם. ציבור אוהבי ארץ-ישראל, שהוכה קשה כל-כך בחורבן גוש קטיף, ואשר כעשרת-אלפים מבניו עדיין מתגלגלים בין בתי-מלון וקרוונים, בתחושה נוראה שפשוט זרקו אותם לכלבים – חש שוב כי רומסים אותו ואת ערכיו, בלי מידה מזערית של הבנה ורגישות.

מנגד באים וטוענים, שהציבור הזה הוא כיום מיעוט בעם, וכי עליו לקבל את הכרעת הרוב. הטענה הזאת יכולה להיות לגיטימית בעניינים שגרתיים של ניהול מדינה. היא אינה לגיטימית בדברים הנוגעים בעצם נפשם של רבים ובערכי-יסוד שטופחו בעם-ישראל דורות רבים.

הכרעה לא-לגיטימית

לו הייתה השאלה העומדת על הפרק טכנית במהותה – איך ליישב את הסכסוך עם מדינות ערב, ואיך לנהל את מערכת היחסים מול העולם – היה לגיטימי לטעון שעל המיעוט לכבד את הכרעת הרוב. אולם כאן מדובר בשאלה ערכית, הנוגעת ליחסנו לארץ-ישראל – האם הארץ היא 'שטחים' נדל"ניים, בלא ערך רגשי, שאפשר לסחור בהם, לוותר עליהם ולמסרם לאחרים, או שהיא ארץ-ישראל על כל המשתמע מכך.

למרבה הצער, ציבור גדול איבד את הזיקה לארץ-ישראל. הארץ אינה מפעימה את ליבו. כשהיודים מתבטאים על חלקי ארץ-ישראל במונחים כמו "אין לנו מה לחפש שם", יש כאן תחושת ניכור וניתוק מערכי-יסוד בסיסיים של קשר לארץ-ישראל.

אילו היו הערכים הללו משותפים לכל חלקי הציבור, וכל יהודי החי בארץ היה חש את הכאב הנורא שבקריעת חלק מארץ-ישראל ומסירתו לזרים – היה הדיון מתנהל בדרך שונה לגמרי. אילו היה הכאב משותף לכולנו, וגם מי שתומכים במסירת חבלי ארץ לנכרים היו מדברים על כך במונחים של גדיעת איבר חי מגוף האדם – הייתה לכולנו תחושה שאנחנו מבינים איש את רעהו, אף שיש בינינו חילוקי

ה'כשר' שבשונאים

איבה עולמית

על כך מביא רש"י את דברי רבי שמעון: "כשר שבמצרים הרוג". אפילו ה'כשר' שבמצרים היה שונא-ישראל, ולכן היה ראוי לעונש מוות. הדוגמה לזה היא הנחש. הקב"ה קבע שתהיה איבה עולמית בין האדם לבין הנחש, ולכן גם 'טוב שבנחשים' הוא שונא מושבע של האדם, ואין צורך להמתין שיתקוף את האדם, אלא יש לקיים בו "רצון את מוחו".

מכאן גם עולה, שמאמר זה אינו חל על סתם גויים, וכפי שמצאנו בתורה שהיו גויים שעשו חסד עם אבותינו, ואפילו המצרים קיבלו את בני-ישראל בסבר פנים יפות בבואם למצרים, עד שפרעה עצמו הציע להם להתגורר "במיטב הארץ". אלא שבאותו דור, ששעבד את ישראל במצרים, היו המצרים שטופים כל-כך בשנאת-ישראל, עד שאפילו ה'כשר' שבהם היה שונא-ישראל, ולכן נגזר העונש על כולם — "לא נשאר בהם עד אחד".

(לקוטי שיחות כרך טז, עמ' 148)

לאחר שבני-ישראל יצאו ממצרים, רדפו המצרים אחריהם, וטובעו בימ-סוף. התורה מספרת שפרעה לקח את "כל רכב מצרים". כלומר, המצרים השתמשו במרכבות רתומות לסוסים (או לבהמות אחרות), ובאמצעותן רדפו אחרי בני-ישראל. נשאלת השאלה, מהיכן היו למצרים בעלי-חיים, והלוא בהמותיהם מתו במכת דבר?

מסביר רש"י, בשם המדרש, שהבהמות הללו היו של מצרים יראיה', שהניסו את מקניהם אל הבתים. מי שהאמין באזהרת ה' והכניס את מקנהו לתוך הבתים, הציל את בהמותיו. עכשיו גם אותם 'ראי שמים' הצטרפו למרדף אחרי עם-ישראל. מוסיף רש"י: "מכאן היה רבי שמעון אומר — כשר שבמצרים הרוג, טוב שבנחשים רצון את מוחו".

אמירה גורפת

מאמר זה מעורר תמיהה: איך ייתכן שהתורה תקבע שיש להרוג "כשר שבמצרים", והלוא דבר כזה הוא הפך הצדק והיושר? קושיה זו גם עלתה במשך הדורות בוויכוחים שגדולי-ישראל ניהלו מול שונאי-ישראל.

מן המעייין

נושא השבוע: שירה וניגון

והסיפורים החסידיים העמידו ברוך-השם דורות של חסידים בעלי עבודה.

(אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש)

אמרת השבוע

לא להוציא דיבה

רבי יצחק מסקוויריה הסב פעם אהת על שולחנו של אחיו, רבי יוחנן מרחמיסטריווקה. רבי יוחנן הגיש לפניו יין, באמרו: "זה יין מארץ-ישראל". למרבה הפתעתו סירב רבי יצחק לשתות מהיין.

שאל רבי יוחנן את אחיו לפשר סירובו. השיב רבי יצחק: "בטוח אני שיין מארץ-ישראל הוא משובה, אבל אני איני מבין בטיבם של יינות, וייתכן שהיין לא ימצא-חן בעיניי, ונמצאתי מוציא דיבה על הארץ ועל פירותיה".

נענה רבי יוחנן: "ידעתי שאחי יצחק נושא בקרבו אוצר של ידאת שמים, אך לא ידעתי עד היכן היא מגעת".

לנקות על-ידי ניגון

אדמו"ר האמצעי מליובאוויטש אמר: אבא — כ"ק אדמו"ר הזקן — היה יכול להיכנס בקרבו של חסיד ולשרש ממנו את החלק הלא-טוב שבו, על-ידי אמירת חסידות או על-ידי ניגון.

מהו ניגון

כאשר רבנו הזקן חזר ממזריטש לווויטבסק, שאלוהו מה קיבל במזריטש. ענה להם: נודעו לי שלושה דברים: מהו הקב"ה, מה הם יהודים (ישראל התורה והקב"ה חד הם), ומהו ניגון.

לטבול ולנגן

חסיד שגר בכפר קטן התאונן פעם לפני אדמו"ר ה'צמח-צדק' שאין הוא פוגש חסידים בכפרו, ואין הוא יכול לשלוח 'פדין' לרבי. ענה לו ה'צמח-צדק: הלוא יש בכפר נהר, טבול עצמך בנהר ונגן את ניגונו של אדמו"ר הזקן.

ללמוד לשיר

צריך ללמוד לשיר ניגון בלי הסלסולים של החזנים. צריך ללמוד את חכמת הסיפור. לספר דבר דבור על אופניו. הניגונים

זכות השירה

"אז ישיר משה ובני-ישראל את השירה הזאת לה" (שמות טו, א). קריעת ים-סוף קיימת בזכר האומה בזכות שירת הים. קריעת הירדן לא הונצחה, כי שם לא הייתה שירה.

(עיסורי תורה)

לנגן בדיוק

מה שאמרו חז"ל: "חייב אדם לומר בלשון רבו", הוא לא-דווקא בעניינים של תורה או מנהג ישראל, אלא אפילו בתנועה של ניגון. צריכים למסור כל ניגון בטהרתו ובדיוקו המקורי, וכיצד ומתי שרו אותו.

(אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש)

כוחו של ניגון

על-ידי הנגינה מתעלה האדם. הוא נמשך ברום המעלות של היכלי האור וגילוי נשמתו. קווי-אור אלו דוחים, על-כל-פנים לשעה, את כל הלא-טוב הצרוב בנפשו. אותיות הנגינה מעוררות באדם את הטוב הפנימי והנעלם שבו, אשר פועל התגברות הצורה על החומר.

(אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש)

תשלום יקר

הצדיק רבי יצחק־מאיר, בעל 'חידושי הר"ם' ומייסד שושלת גור, היה בנו של רבי ישראל רוטנברג, רבן של מגנישוב וגור. אביו נמנה עם תלמידי רבי לוי־יצחק מברדיצ'ב, והיה ממקורבי המגיד מקוהניץ. בבואו לקוהניץ נוהג היה רבי ישראל להביא עמו את בנו. המגיד אהב להשתעשע עם הנער החריף בדברי תורה. כשגדל והיה לאיש, נשא לאישה את בת הגביר ר' משה חלפן־ליפשיץ מוורשה, ועד מהרה התפרסם שמו כ'עילוי מוורשה'. כעבור שנים אחדות הקים ישיבה לתלמידים עילויים. שיעוריו נודעו ככאלה שרק בעלי מוח חריף ותפיסה מהירה במיוחד היו מסוגלים להבין.

עם הזמן קיבל רבי יצחק־מאיר הצעות לכהן כרב בקהילות חשובות, אך את כולן דחה. גם לאחר שחותנו ירד מנכסיו וימים קשים באו על המשפחה, התעקש רבי יצחק־מאיר שלא לקבל עליו את עול הרבנות. הוא הוסיף ללמוד וללמד תורה, ועם זה שלח יד במסחר בספרים והתפרנס בדוחק.

החדר שבו פעלה ישיבתו של רבי יצחק־מאיר נעשה עם הזמן צר מהכיל. נוצר צורך להרחיב את החדר, כדי שהלימוד במקום יהיה נסבל וכדי לאפשר את הצטרפותם של תלמידים חדשים שהתדפקו על דלת הישיבה. אולם רבי יצחק־מאיר חשש כי המעבר מהמקום הקבוע למקום ארעי, לשם ביצוע עבודת ההרחבה, יפגע בלימוד ויגרם ביטול תורה. משום כך סירב בתוקף לכל תכנית של בנייה והרחבה.

כך הוסיפו עוד ועוד תלמידים — כולם חריפי מוח — להיחזק אל תוך החדר הצר. כשלא היה אפשר עוד לדחוס במקום אפילו סיכה, החלו לצבוא על החלונות. יום אחד, כאשר כבר באו מים עד נפש, אמר רבי יצחק מאיר: "לו היה משהו מצליח להתחיל ולהשלים את עבודת הבנייה בתוך יום אחד, היה מסב לי קורת־רוח מרובה". משאלה זו נראתה בלתי־ניתנת להגשמה.

הדבר נודע לחסיד ר' יעקל. הוגיע הלה את מוחו בניסיון למצוא פתרון לבעיה. לפתע הבריק במוחו רעיון. בוורשה התגורר קבלן גדול ועשיר, שלא נמנה עם החסידים ואף לא עם עדת היראים לדבר ה'. הלך ר' יעקל לאותו קבלן וסיפר לו על הצפיפות הקשה בישיבתו של רבי יצחק־מאיר.

שתיל של הקב"ה

ט"ו בשבט, ראש־השנה לאילנות, מדגיש את חשיבותה של הפעילות לקירוב יהודים נוספים לאביהם שבשמים. עיקר עניינו של אילן הוא הפירות, שבאמצעותם אפשר להצמיח אילנות חדשים. מכאן יכולים אנו ללמוד, כי יהודי צריך לשאוף שיהיו עוד יהודים שלומדים תורה ומקיימים מצוות.

כך אמר הרבי מליובאוויטש (התוועדות תשמ"ב כרך ב, עמ' 882): "מהותו של אילן היא — היות בתנועה של צמיחה וגידול. תכליתו ותפקידו — להניב פירות, ופירות כאלה שבהם טמון הזרע והגרעין, שממנו יצמחו אילנות ופירות כמותם. וזו שלמותו של אילן — שהוא עושה פירות ופירי־פירות עד עולם.

"ומזה מובן הנמשל בנוגע לכל אחד ואחת מישראל: כל יהודי הוא 'נצר מטעיי' — נטיעתו של הקב"ה... ועד שפירותיו הם באופן שגם בהם יש זרע וגרעין שמהם יצמחו אילנות ופירות כמותם, היינו שהוא משפיע על כל הנמצאים בסביבתו שיתנהגו באופן המתאים, על־פי התורה ומצוותיה, ועד שגם הם יהיו אילנות עושי פירות, בעלי זרע וגרעין, שמהם יצמחו אילנות ופירות עד סוף כל הדורות".

לצמוח ולהצמיח

בהזדמנות אחרת הוסיף הרבי: "אנו רואים בעצים, שכלל שהעץ גדול יותר, הוא מצמיח יותר פירות. כך צריך כל יהודי להתאמץ ולגדול מעלה־מעלה בענייני יהדות, כדי שיוכל להפיץ עוד יותר תורה ומצוות בכל מקום שהוא יכול להגיע אליו, ולהכניס עוד יותר יהודים תחת כנפי השכינה, שיקיימו את התורה והמצוות בשמחה ובטוב לבב" ("א"א בשבט תשכ"ז).

תכונת הצמיחה והגידול של האילנות מחייבת כל יהודי להוסיף עוד ועוד גם בפעולות של הפצת אור התורה והמצוות בסביבתו. אין הוא רשאי להסתפק בפעולות שעשה עד כה, אלא עליו להימצא ללא הרף בתנועה של צמיחה והתחדשות.

וכך אומר הרבי (התוועדות תשמ"ב שם עמ' 784): "חיים אמיתיים הראויים לשמם הם — כאשר נמצאים בתמידות בתנועה של צמיחה ושגשוג, ולא נשארים כבמעמד ומצב הקודם.

"זוהי התכונה המאפיינת את 'עץ השדה', שהוא נמצא תמיד בתנועה של צמיחה וגידול מקטנות לגדלות, וגם כשהוא מגיע לגדלות ראשונה אינו מסתפק בזה, אלא הוא מוסיף לצמוח ולגדול לגדלות שנייה וכו'. וכפי שרואים במוחש שיש עצים שכבר קיימים אלפי שנים, ואף־על־פי־כן נמצאים הם בתנועה של צמיחה וגידול, ומצמיחים ענפים ועלים ופירות וכיוצא־בזה.

"ומאחר שמצאנו זאת במין הצומח, על־אחת־כמה־זכמה שצריך להיות כך אצל מין האדם, ובפרט אצל בני־ישראל, 'אתם קרויים אדם', שמהם תובעים להתנהג בחיי היום־יום כמתאים וכראוי ל'עם חכם ונבון'...

"זאת אומרת: יהודי אינו יכול להסתפק בזה שהוא נמצא במעמד ומצב של 'צדיק גמור', אלא הוא צריך לפעול ולהשפיע על יהודים נוספים הנמצאים בסביבתו, עד כמה שידו מגעת. שזה כללות העניין של הפצת היהדות, הפצת התורה ומצוותיה".

הזכות הגדולה

ההשוואה בין האדם ל'עץ השדה' מודגשת גם במאמר המשנה שכל ישראל הם בבחינת 'נצר מטעיי' — מטע מיוחד של הקב"ה. על יהודי לזכור, שהיהודי השני, שהוא פוגש ברחוב, הוא 'נצר מטעיי' של הקב"ה. הוא שתיל יקר במטע של בורא העולם, והקב"ה מביט ומשגיח על גורלו של השתיל הזה.

ברור אפוא שגדולה לאין־קץ זכותו של יהודי שזוכה לטפח, להשקות ולגדל את השתיל היקר במטעו של הקב"ה, ולהפוך אותו לעץ עושה פרי, שמצמיח עוד ועוד שתילים חדשים, שמפארים את הגן היקר של הקב"ה.

"אך הזמן שקצבת לא בא בחשבון!".

"כלומר?", תמה הקבלן. "כלומר", השיב ר' יעקל, "העבודה צריכה להתחיל ולהסתיים בתוך יממה אחת בלבד".

הביט בו הקבלן כעל מי שדעתו

הקבלן, שאמנם שמו של 'העילוי מוורשה' הגיע גם לאוזניו, לא התרשם במיוחד ממצוקת ישיבתו ותלמידיה. נקב אפוא הקבלן בסכום נכבד שאותו דרש כשכר, קצב זמן כמקובל לעבודה, והמתין לתשובתו של ר' יעקל. "על הכסף עוד נדבר", השיב לו ר' יעקל,

נשתבשה עליו. "איש לא יעשה לך עבודה זו בפחות מהזמן שאמרת!", פסק.

ר' יעקל לא מיהר להשפיל עיניים נבוכות. להפך, הוא נתן בקבלן מבט חד וחודר. "יורשה לי להציג לך שאלה אישית — כמה שנים נשואים אתה ורעייתך?". על־אף תדהמתו מן השאלה האישית הלא־צפויה, ואף כי לא הצליח לרדת לסוף דעתו של ר' יעקל, נקב הקבלן במספר שנות נישואיהם.

"וילדים?", הוסיף ר' יעקל לחטט במצבו האישי של הקבלן. "למרבה הצער, עדיין אין", ענה הקבלן בעצב. "ובכן", נענה ר' יעקל בהתלהבות, "זאת המסקנה המוצעת — אתה תבנה את המקום בתוך יממה אחת, ובתמורה יברך הרבי בילדים!". מיותר לציין כי ר' יעקל לא תיאם מראש עם רבי יצחק־מאיר את ההתחייבות שסמך לקבלן בשמו. ניצוץ של תקווה ניצת בעיני הקבלן. שקל את דבריו של ר' יעקל ולבסוף הסכים.

בימים הבאים הושלמה תכנית ההרחבה של הישיבה, וכל חומרי הבנייה הובאו למקום. הקבלן הגדול, שהרטיק תחתיו פועל־בנייה רבים, הכין ליום המיועד קבוצה גדולה של פועלים. כשהכול היה ערוך ומוכן, הדוע ר' יעקל לרבי יצחק־מאיר כי למחרת תתבצע העבודה, בדיוק כפי שרצה — בתוך יום אחד.

למחרת התקיים שיעורו של רבי יצחק־מאיר במקום אחד, ובין כותלי ישיבתו ומחוצה לה, המולה רבה. ברזילים, לבנים, חומרי יציקה ופועלים רבים, ועל כולם מנצח מיוענו הקבלן.

העבודה נמשכה כל היום, הלילה ואפילו בשעות הבוקר המוקדמות. רק שעה קלה לפני מועד השיעור הקבוע בישיבה הותקנו החלונות. מה שהיה עד לפני יממה אחת בלבד חדר צר ועלוב נהפך עתה לאולם מרווח. כמה פועלים עדיין שקדו על השלמת הדברים הקטנים והאחרונים.

כשהגיע רבי יצחק־מאיר לישיבתו, התקשה להאמין למראה עיניו. יממה אחת והמקום השתנה לבלי הכר! עיניו זהרו וכל־כולו אמר שמחה וקורת־רוח. "פלאי־פלאים! פלאי־פלאים!", מלמל.

באותו רגע ניגש אליו ר' יעקל, שהבין כי זו שעת הכושר. "הכול טוב ויפה", אמר, "אבל התשלום הוא יקר מאוד. הבטחנו בשמכם לקבלן — בן!".

בבת־אחת התחלף החיוך על פניו של רבי יצחק־מאיר בארשת רצינית. למשך כדקה שקע בשרעפיו. "יעזרהו ה' יתברך", פלט לבסוף ונכנס פנימה להתחיל בשיעורו היומי.

לתקופת השנה הזמן רבי יצחק־מאיר לשמש סנדק בבירתו של בן הקבלן.

הבניין נחרב, המכון קיים

בחציו הראשון של היום יעסקו אנשי ההלכה המחקר בשאלות, כדוגמת בירור זהותו ההלכתית של צמח הפיטיה המיובא מדרום-אמריקה; מין קקטוס המצמיח פרי אקזוטי, שלא ברור אם אפשר להגדירו עץ, בשל מראהו, או שמא אינו אלא כעין פטרייה, שכן הוא מסוגל להצמיח פירות גם באוויר. אנציקלופדיה חדשה בדיני כלאיים, בהוצאת המכון, תעמוד אף היא במוקד תשומת הלב, בחלק זה.

מותר לשאול?

מחציתו השנייה של יום-העיון תעסוק בהיבטים ההלכתיים והרעיוניים של יחסי יהודים ונכרים בארץ-ישראל. בין השאר תידון שאלת היחס הראוי והכונן על-פי ההלכה לרעיון משאל-העם על גורלה של ארץ-ישראל. האם מותר להשתמש בכלי זה, בניסיון להציל חלקים מארץ-ישראל, או שמא יש להסתנייג ממנו מבחינה עקרונית (אפילו כאשר משוכנעים שהמשאל יוכרע לטובה). בהמשך יוקרן סרט מיוחד, שערך איש המולטימדיה של המכון, משה הרשטיק, על ה'הינתקות' ותוצאותיה.

הרב מרדכי גורנברג. "עוד נקום ונעמוד על רגלינו"

נשואים) ושלוש נכדות. הם מתגוררים עכשיו באתר ה'קרואיולות' בניצן. "עברנו מבית גדול, ששילמנו עליו במיטב כספנו, למשכן עראי קטן", אומר הרב פרידמן. "יש כאן עוד למעלה מחמש-מאות משפחות, אוסף של עקורים מכמה וכמה יישובים. אנשים שהיו להם חיים מסודרים, צריכים להתחיל הכול מחדש. זה לא פשוט". ובכל-זאת: "לא הכול שחור. איננו נושאים ואיננו נותנים גט-כריתות לא לארץ-ישראל ולא לעם-ישראל. בעזרת ה' עוד נקום ונעמוד על רגלינו".

עץ או פטרייה

הד לטראומה שעוברת על מגורשי חבל עזה יינתן גם ביום-העיון, אשר יעמוד בסימן 'מחורבן לבניין'.

כמי שנה, לקראת ט"ו בשבט, יערוך גם השנה 'מכון התורה והארץ' יום-עיון במצוות התלויות בארץ. הכינוס ייערך א"ה ביום ראשון הקרוב באוניברסיטת בר-אילן, בהשתתפות רבנים, צוות המכון ובוטניקאים. רגע, 'מכון התורה והארץ' זה לא המכון שפעל בגוש קטיף שנחרב? כן, לא טעיתם. גוש-קטיף אמנם הוחרב ותושביו פוזרים בכל הארץ, אבל המכון מוסיף להתקיים ולפעול. זה אולי עוד ביטוי לחוסן הנפשי המרשים של מגורשי הגוש, המסרבים להישר ולהרכין ראש.

המכון הוקם בנווה-דקלים לקראת שנת השמיטה תשמ"ז, לפני כעשרים שנה. רבים מתושבי הגוש, שהתפתח אז בקצב מהיר, פנו לחקלאות, ונוצר צורך בגוף הלכתי שינחה ויפסוק בתחום זה. בהמשך עבר המכון למשכן רחב-ידיים בכפר-דרום. מאז הגירוש מחבל עזה המכון שוכן במתחם הקריה החינוכית של כפר-דרום, בשכונת-עתיקות בדרום אשקלון.

גן המצוות איננו

בקריה החינוכית תלמוד-תורה, בית-ספר לבנות, ישיבה, 'כולל', וכאמור גם מכון. "נכון, אין לנו שטח לעריכת ניסויים וגם 'גן המצוות' איננו עוד, אבל עבודת המחקר והיצירה נמשכת בכל-זאת", אומר הרב יואל פרידמן, מראשי המכון ומארגן יום-העיון.

הרב פרידמן (49) כבר נתנסה בעבר בחוויה הקשה של הרס ועקירה. כשנה וחצי התגורר עם רעייתו בימית שבסיני, ולמד ב'כולל' שהקים שם הרב יעקב אריאל. עם הריסת ימית עברו להתגורר בנצר-חוני, ולאחר מכן קבעו את ביתם בנווה-דקלים. הרב פרידמן מלווה את המכון מיום היווסדו.

לבני הזוג פרידמן שישה ילדים (שלושה מהם

לתבצעים מיוחדים בקרו באתר בעברית
SKY2000
 .com
 הנהלה חברתית
 התחחות במיסות לישראל
הבאת לפסח
\$899
 ניו יורק - ישראל
212.599.3333
 60 E. 42 st. #712, NY, NY 10165

Midtown Manhattan

Pace auto parts Inc
 * Foreign - domestic we deliver * All makes and models * Low discount prices * Full link of accessories
Over 40 years experience
OPEN MON. - THU. 8:00 - 6:00
FRI. 8:00 - 2:30
www.paceautoparts.com
FAX:212-582-7241
Tel: 212-757-6969
 548 W. 48th ST. NEW YORK N. Y. 10036

Levi Hartman
לוי הרטמן
 Office: 718-871-8282 X 128
 Cell: 646-335-8818
 Fax: 718-633-0499
www.levifunding.com
 3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218
דובר עברית

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ה' מלך

נאמר במדרש: "מלאך אחד עומד שחרית באמצע הרקיע, ופוחת ואומר: ה' מלך... וכל גדודי מעלה עונים אחריו...". לכן אומרים זאת (לפני 'ברוך שאמר') בעמידה. על-פי האר"י ז"ל, כאשר הציבור אומר זאת, צריך כל אדם לעמוד, אך אינו חייב לומר זאת איתם (גם אם נמצא במקום שמותר להפסיק). וכן מנהג חב"ד. על-פי ה'בן-איש' יש לנהוג כך גם ב'ה' מלך' של סליחות, אבל לא בשאר המקומות.

בספר 'אליה רבה' כתב, שכשם שאין להפסיק בין ה' אלוקים' לאמת, כך אין להפסיק בין ה' מלך, ה' מלך, ה' מלך לעולם ועד". בכפ-החיים פירש את כוונתו, שאין להפסיק בין שם ה' לבין המילים 'מלך' (בסגול), 'מלך' (בקמץ) או 'מלך', כי בזה משנים את הכוונה. ולפי זה נכון הדבר בכל מקום שאומרים זאת.

מקורות: ת"י ויתורה שלמה' שמות טו.א. זוהר ח"א לד.א. תיקוני-זהור תיקון ע, קלד,ב, וב"י סו"ס נ. א"ר ס"י נא ס"ק ד. כן-איש-חי' שי"א פ' וינש ס"א-כ. כך החיים נא, טו (נו"ע) קצת השלחן י"ב, סידור 'צלותא דאברהם' ח"א עמ' קנ ושי"י. ספר המנהגים-חב"ד עמ' 9.

שאלה: מדוע אנו אומרים פעמים רבות בתפילה את הפסוק ה' מלך, ה' מלך, ה' מלך לעולם ועד, ומה מקורו של פסוק זה (שאינו נמצא כצורתו בתנ"ך)?

תשובה: הפסוק ה' מלך לעולם ועד" נאמר בסיום 'שירת הים', כהכתרת ה' למלך בעקבות קריעת ים-סוף. הוא נאמר גם בברכת 'גאל ישראל' שחרית וערבית, בסיום ה'קדושה' של 'ובא לציון', ובסיום תפילת 'עלינו'.

כדי לכלול בהכתרה את כל הזמנים, הקדימו חז"ל לפסוק זה את ה' מלך' (בסגול, לשון הווה - תהלים י, טז ועוד) וה' מלך' (בקמץ, לשון עבר - תהלים צג,א ועוד). בצורה כזאת נאמר הפסוק בכמה נוסחאות לפני 'ברוך שאמר' (פעמיים, להמליכו על הגוף והנשמה), ב'יהי כבוד', וכמו-כן בפסוקי 'אתה הראת' שלפני קריאת התורה ובשמחת-תורה לפני ה'הקפות' (וב'סליחות' למנהג הספרדים), ב'יראו עינינו' (בערבית, בחו"ל), וכבסיס לפיוטים למנהג האשכנזים בראש-השנה.

עלוני 'שיחת השבוע'
 בעברית וברוסית
מופצים בכל רחבי ארה"ב
 להזמנות ולפרסום אנא פנו
718-7561328
sh-usa@chabad.org.il

HaSofer סופר סת"ם
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
 321 Kingston Avenue
 718-221-2222
 www.esofer.com
 A HaSofer Company